

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. IX. De tempore, loco, & aliis ad Eucharistiam spectantibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

ta Rubricas Missalis Pii V., quod debeat iterum novam hostiam una cum calice consecrare, incipiendo a *Qui pridie*, & proseguendo deinde, ac si nihil prius consecrasset, aut sumpsisset.

Quartus casus, si incutiatur Sacerdoti metus gravis, nisi sic celebret; non siquidem in contemptum Sacramenti, aut ecclesiastici præcepti, quia cum hoc sit intrinsece malum, deberet potius mortem subire; sed ob alium finem, verbi gratia, ut alii audiant Missam; posset enim tunc non jejunos celebrare, quia lex Ecclesiastica non obligat cum tanto onere: Quod etiam dicitur de Sacerdote excommunicato, ut notat Dian. part. 5. tract. 3. resol. 30.

Quintus casus, si Sacerdos sumpto calice, & ablutione videat in patena, vel corporali fragmenta; potest enim illa sumere, quia pertinent ad id convivium quod non censetur absolutum, donec Sacerdos manet in Altari; ut communiter docent contra Paludan. apud Dian. part. 2. tract. 14. resol. 66. Imo Granad. apud Dian. part. 5. tract. 14. resol. 43. putat, posse illa sumere in Sacristia, antequam vestes sacras deponat; quia hæc non conferretur nova communio, sed perfectio, & completio antecedentis. Fagund. tamen apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 45. docet, Sacerdotem, per se loquendo, non posse prædictas reliquias sumere, postquam ab altari recessit, quia jam ministerium suum perfecit; esto per accidens aliquando potest, si scilicet non possent illæ conservari sine majori irreverentia; tunc enim posset illas sumere, etiam multo tempore postquam ab altari recessit. Quare pro praxi addit Dian. loc. citat., quod ubi sunt aliæ missæ dicendæ, tale fragmentum reponendum sit in calice, in quo sequens missa celebretur; quod si nul-

la superest dicenda missa, nec detur locus in Ecclesia, in quo Sacramentum reservetur, tunc sumi possit a Sacerdote tantum non jejuno, quia non potest sine majori irreverentia illud conservari.

Sextus casus est, si fidelis non jejunos advertat fore, ut nisi Eucharistiam comedat, illa ad manus infidelium perveniat, qui eam injuriose tractabunt; aut si esset cæteroqui comburenda, vel si similis causa superveniat, ut notant Suar., Con., Bonac.

Demum, si Sacerdos particulam hostiæ cum vino non ebibit; licet possit ad labrum calicis digito illam abducere, nihilominus melius potest iterum, iterumque vinum calici infundere, ut cum illo assumat, quamvis prius vinum, quam Sacra hostia sit in stomachum descensurum. Et idem dicas, si hostia palato adhæserit; præstat enim sic deglutire, quam digitum in os opponere, quod videtur indecens.

ARTICULUS IX.

De tempore, loco, & aliis ad Eucharistiam spectantibus.

- I. *Tempus communioni congruum quodnam sit?*
- II. *Communio præcepta tempore Paschali fieri debet in propria Parochia, aut in Cathedrali.*
- III. *Licentia Parochi præsumpta num sufficiat, ut possit quis alibi communicare? Et quare talis licentia præsumpta non satis sit ad administrandum Penitentia Sacramentum?*
- IV. *Quandonam liceat circa irreverentiam post communionem expuere, aut comedere?*
- V. *Et quando similiter liceat vomitum provocare?*

VI.

VI. Num liceat eodem die petere debium?

I. **Q**uaritur primo. Quonam tempore liceat communicare?

Respondeo, qualibet hora permitti communionem; quamvis, missa non qualibet hora, sed solum ante meridiem, & post auroram permittatur. Ita Azor., & alii: Con. tamen apud Dian. part. 2. tract. 17. resol. 54., & Bonac. putant non esse recedendum in re tam gravi a consuetudine Ecclesie, quae est, ut sine necessitate nemo sub vesperam, aut intempesta nocte communicet, tum ob reverentiam tanto Sacramento debitam, tum ad tollendam admirationem populi, & scandalum; cum possit aliquis existimare, quod a non jejunis sub vesperum Eucharistia sumatur. Quolibet etiam die permittitur susceptio Eucharistiae; consuetudo tamen Ecclesiae est, ut die Parasceves nemo communicet extra mortis periculum, in signum mæroris Domini; quam consuetudinem non inducere necessitatem, sed congruentiam docuerunt Vasqu., Suar. contra Francolin. apud Dian. part. 4. tract. 4. resol. 237. Verum huic consuetudini standum esse Innoc. XI. decrevit in Bulla de Commun. quotidiana, injungendo, ut hac in re Missalis Rubricæ, & Ecclesie Romanæ usus serventur.

II. Quaritur secundo, Quonam loco sumi debeat Eucharistia?

Respondeo, Communionem Paschalem præceptam sumi debere in propria Parochia, nec alibi, nisi de licentia proprii Parochi, vel Episcopi, ut præcipitur in cap. *Omnis viriusque sexus*. Quamvis autem communiter censetur mortale, si talis communio non fiat in Parochia; Tamb. tamen cap. 4. §. 4. putat, esse veniale, si quis semel, aut iterum in vita alio

in loco communicet ob suam commoditatem citra scandalum (præsertim si in decursu anni recognovit suum Parochum communicando in sua Parochia) quia scilicet videtur materia levis. Communiter etiam docent, quod possit sumi in Ecclesia Cathedrali ab eo, qui est subditus illius diæcesis; & quidem etiam invito proprio Parocho, ut notat Bonac. hic quæst. 7. punct. 2. num. 11., quia Episcopus potest a fortiori appellari proprius Sacerdos omnium fidelium illius diæcesis; atque adeo Cathedralis videtur communis totius diæcesis Ecclesia.

Ex quo fit, posse quemlibet communicare ubilibet de licentia, non solum Parochi, sed etiam Episcopi, & consequenter Vicarii Generalis ex sola Vicariatus generalitate, ut notat Tamb. cap. 4. §. 5. ex Suar. disp. 72. sect. 2.: Si enim potest sine speciali mandato ex sola Vicariatus generalitate concedere licentiam Sacerdotibus ad audiendas confessiones juxta probabiliorem sententiam apud Sanch. de Matrim. disp. 2. num. 15.; a fortiori poterit hujusmodi licentiam concedere. Peregrini tamen ex licentia præsumpta proprii Parochi possunt in qualibet Ecclesia communicare; Quamvis conveniat, ut testimonium talis communionis proprio Parocho deferatur, si forte petatur, ut docet Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 73. contra Peyrinum apud Dian. part. 3. tract. 2. resol. 12.; Qui docet, Advenas debere in Parochia hospitii communicare; & a fortiori Vagos, quibus propria Parochia videtur esse illa, ubi degunt. At Dian. de Vagis etiam docet posse ubilibet præcepto huic satisfacere, quia nulli Parocho fit injuria; non Parocho loci, quia illi non subjiciuntur; nec proprio Parocho, quia hic censetur dare licentiam suis parochianis absentibus, ut

I 4 ubi;

ubilibet communicent; Quod a fortiori dicendum est de legitime impeditis.

III. Licentia autem proprii Parochi praesumpta, seu interpretativa, & moraliter certa satis est ad satisfaciendum huic praecipio; quamvis non sufficiat ad hoc, ut possit Sacerdos administrare Sacramentum poenitentiae. Disparitas ex Lugo disp. 18. num. 30. est; quia Sacramentum poenitentiae non est validum, nisi iurisdictio per actum positivum communicetur Sacerdoti a Superiore; non enim communicatur sine positivo consensu; Contra vero, Sacramentum communionis semper valide suscipitur a quocumque suscipiatur: Quare solum requiritur licentia ad debitum modum ponendi actum; seu ut suscipiatur Eucharistiae Sacramentum licite. Omnis autem licentia huiusmodi, quae non pertinet ad operationis validitatem habetur etiam per ratihibitionem de futuro, & per consensum superioris praesumptum, seu interpretativum, ita ut moraliter certum sit, quod concederetur, si peteretur; quia sufficit, quod Superior non sit invitus; Unde non requiritur positivus consensus, sed negatio voluntatis oppositae. Imo satis est, si probabiliter praesumatur, ut docet Sanch. in Summa lib. 7. cap. 19. num. 13. apud Dian. part. 7. tract. 11. resol. 31.; quae probabilitas in praxi haberi potest, spectata benignitate Superioris, ejusque erga subditum benevolentia; quae iterum explicabimus articulo sequenti numero pariter tertio.

Communio deinde infra annum potest fieri in qualibet Ecclesia, etiam in Oratorio privato. Infirmi communicare possunt in propriis domibus, imo etiam in navibus; Granad. putat apud Dian. part. 5. tract. 3. resol. 50. contra Navar., & alios communius, posse Sacerdotem cele-

brare in mari, ut satisfiat praecipio audiendi Sacrum die festo, & a fortiori ad dandum viaticum pro moribundo, dummodo mare sit tranquillum, & alius sacerdos sit, qui calicem post consecrationem firmiter teneat: Et quamvis Conink quaest. 83. art. 3. num. 226. putet, id non licere sine licentia Papae, tum ob consuetudinem, tum ob indecentiam; Granadus tamen docet, in necessitate sufficere licentiam Episcopi, & Lugo disp. 20. de Eucharistia num. 48., id fieri posse etiam sine licentia expressa, si ea peti non possit.

IV. Quaeritur tertio; An liceat statim post communionem expuere, aut comedere?

Respondeo, non esse illicitum expuere, quando nullum est periculum expuendi aliquod fragmentum, quod forte in ore remansit; congruum tamen est expectare aliquantulum. Nec est illicitum statim comedere, cum neque id prohibeatur; irreverenter tamen se gereret, qui statim ad comedendum convolaret.

V. Quaeritur quarto; Quandonam liceat provocare vomitum post communionem?

Respondeo, aromata ruminare ad expuendum, verbi gratia piper, mastichen, tabacum, tunc licet, quando licet expuere; quia saliva, quae provocatur ex capite defluit in os, ut Medici testantur; unde non fit irreverentia Sacris speciebus, quae resident in stomacho. At provocare vomitum citra irreverentiam licitum est post horam; quia quamvis, ut diximus art. 4. ex Lugo probabiliter spatio semiquadrantis, vel certe quadrantis regulariter corrumpantur in stomacho etiam species majoris hostiae, & vini sumptae a Sacerdotibus; tamen aliquando ita cum phlegmatibus uniuntur, ut post mediam horam integrae reiectae sint. Verum si provocari debet

vo-

vomitibus ad rejiciendum venenum, vel ad vitandum gravem morbum, licitum est statim post communionem provocare; quia ex D. Th. 3. part. quest. 83. art. 3. *Calix vite non debet in mortem verti*: Quod si accideret species consecratas ejici, in loco sacro reponendæ sunt, donec corrumpantur; & deinde comburi, & cineres in Sacrarium projici debent juxta Rubricas Missalis.

VI. Quæritur quinto; An liceat ad uxorem accedere eodem die post Communionem?

Respondeo, idem dicendum, ac de eo, qui ante communionem vellet a conjugæ petere debitum: Videtur enim irreverenter se gerere, si statim post communionem sine ullo bono fine petatur; Quod si non petatur statim, Sanch. de Matrim. lib. 9. disp. 13. num. 17. contra Sylv., Angel., & alios, putat, non esse veniale; quia id non est prohibitum: Quamvis enim veniale regulariter sit petere debitum nocte ante communionem, non est veniale illud petere nocte post communionem. Disparitas est ex eodem Sanch., quia copula solet afferre mentis hebetudinem, magnamque distractionem, quæ ante communionem fugienda est, ut reverenter sumatur Eucharistia; at post communionem mentem ad alia negotia divertere non prohibetur.

Demum, quamvis ex circumstantia temporis, gravius sit peccatum, quod die communionis committitur, non est tamen novum peccatum, nisi fiat ex contemptu Eucharistiæ, ut communiter Doctores docent; quia non apparet, unde hæc malitia gravis novi sacrilegii consurgat.

ARTICULUS X.

De Ministro Eucharistiæ.

- I. Num possit Laicus semet communicare in extrema necessitate?
- II. Num pariter Sacerdos etiam devotionis causa?
- III. Quanam licentia requiratur in Sacerdote ad Eucharistiam aliis administrandam?
- IV. Deficiente particula, potest Sacerdos partem suæ hostiæ dare aliquando ei, qui avidè petit Communionem.
- V. Quandonam teneatur Parochus ovibus suis Eucharistiam ministrare?
- VI. Num cum vite discrimine, & quomodo danda sit Eucharistia peste infectis?
- VII. Num possit pro Viatico dari species Vini ei, qui hostiam deglutire non potest?
- VIII. Num tempore Interdicti localis administrari possit Eucharistia Sacramentum?
- IX. Deneganda omnino Eucharistia publicis peccatoribus; Et quinam ii sint?
- X. Quandonam peccatori occulto debeat denegari?
- XI. Quid si publicus peccator in uno loco, Eucharistiam petat, ubi non habetur isthac publicitas?
- XII. Num possit dari particula non consecrata peccatori occulto publice petenti Eucharistiam?
- XIII. Num sit mortale Eucharistiam in statu peccati mortalis ministrare?
- XIV. Unicumne sit, an multiplex peccatum ministrare successive pluribus Sacramentum Penitentia, aut Eucharistiæ?
- XV. Quomodo Eucharistia sit ministranda? videlicet, quo die, hora, loco, habitu &c.?
- XVI. An Sacerdos excommunicatus licite